

jeg maa bringe ham en Tak for, og det er det, at han vil bevillige Krigsbestyrelsen en rund Sum, for at den selv skal raade over den. Inden jeg imidlertid kan sige, hvor varm og navnlig hvor stor min Tak skal blive, vilde jeg gjerne vide, hvor stor Summen bliver.

Det ærede Medlem for Præstø Amts 3die Valgkreds (Leth) udtalte sig navnlig mod Kjøbenhavns permanente Befæstning. Han var ligeledes ingen Ven af en Fæltbefæstning omkring Kjøbenhavn. Han vilde nok have et befæstet Punkt i Sjælland, og da navnlig i det nordlige Sjælland. Han rettede den Førespørgsel til mig, hvor meget Flytningen til et saadant Punkt vilde koste, d. v. s., hvor stort et Beløb, der vilde medgaa til at flytte Hærens og Marineens Etablissementer, at flytte Regjeringsens Sæde, at flytte de nationale Sætte etc. etc. Naar Befæstningsplanen engang kommer til at ligge for, er det Lid at gjøre et saadant Spørgsmaal; men saa vidt ere vi endnu ikke komne, og derfor kan jeg heller ikke give detalleerede Oplysninger derom; men jeg kan kun i Almindelighed forsikre ham, at det paa ingen Maade bliver billigere end at befæste Kjøbenhavn permanent; thi hvor lille dette Punkt end maatte blive, vil der dog altid medgaa en stor Sum til Befæstning af det, og navnlig til Anlæg af en Krigshavn. Det ærede Medlem troede i det Hele taget ikke, at det var mere verdifuldt at befæste en stor By end en lille By. Han forstod ikke, hvad det var for personelle og materielle Resourcer, en stor By havde, hvorved et Forsvar kunde forlanges. Jeg synes dog, at det ikke er saa vanskeligt at fatte, at i en stor By maa der absolut findes flere personelle Kræfter, der, ikke henhørende til Hæren, dog kunne deltage i mangt et Arbejde og endog saa i Forsvaret, og jeg tvivler ikke om, at det ærede Medlem maatte selv vilde stille sig i Fædrelandsforsvarernes Række, naar han blot havde den Forvisning, at de omtalte materielle Resourcer vare tilstede, nemlig Levnetsmidler; det ærede Medlem huffede nok paa sin Solberg, som siger, at „foruden Mad og Drikke er Selten ingen Ting.“ Men desværre, det er ikke Levnetsmidler, der er sigtet til. Forresten ville Provianteringsforholdene stille sig særdeles heldige, neppe i nogen større Forvisning saa heldige som i Kjøbenhavn, hvis det kan træste det ærede Medlem. De materielle Resourcer, som her er peget hen paa, ere for Exempel, at en stor By indeslutter Fabriker og mange Værksteder, nødvendige til dels at forfærdige noget af det Materiel, som gaar tilspilde under en Kamp, dels at reparere det, at den indeslutter en Masse Heste og Vogne, som ere aldeles uundværlige ved ethvert Forsvar af en By, dels ved de Arbeider, der skulle gjøres, og dels til megen anden Kjørsel, og endelig, at der i en stor By altid findes en Mængde Arbeidsredskaber, og Rekviziter, saasom Haffter, Spader, Stovle, Hjulbære osv. osv., hvoraf der ved en-

hver Beleiring og ved ethvert Forsvar af en By udfordres store Masser, og ere de ikke tilstede, kunne de i en stor By hurtig skaffes tilveie. — Det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) udtalte sig ganske sikkert ligeledes stærkt imod Forsvarsplanen, men han indtager bestandig et saadant Standpunkt, at det er overmaade vanskeligt at komme til at diskutere med ham. Her sagde han nu, at, naar ikke Befæstningsloven forelægges, kan man ikke forhandle om Størelsen af det levende Forsvar; vi maa absolut vide, hvormange faste Punkter der skal være i Landet. Jeg er overbevist om, at, dersom Befæstningsloven var forelagt, og dersom det, vi her skulde foretage os, ikke var Opslybelsen af den i Slutningsparagrafen af den bestaaende Hærslov ansætte Fordring, nemlig at revidere Hærsloven, saa vilde det ærede Medlem sige, at, naar vi ikke vidste, hvor stort det levende Forsvar blev, saa kunde vi slet ikke afgjøre, hvilke Befæstningsanlæg vi nødvendigvis maatte have. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har iøvrigt allerede gjendrevet, hvad jeg skulde have gjort.

Det ærede Medlem for Præstø Amts 6te Valgkreds (Bojsen) troede vistnok, at han skulde sætte mig i en stor Forlegenhed ved i sit sidste Foredrag at udtale sig om Sagkundskaben og sætte den i Forbindelse med, hvad jeg havde yttret i et Foredrag, jeg holdt sidste Foraar, kort efter at jeg havde indtaget min Stilling som Minister. Jeg sagde ganske sikkert dengang, at jeg helst saae, at Hæren blev ordnet paa en saadan Maade, at den kom til at bestaa af en mindre Del med stærke Kadrer og en længere Uddannelse, og af en større Del med svagere Kadrer og en kortere Uddannelse. Det ærede Medlem uddrog den Slutning, at, da det foreliggende Forslag ikke ganske holdt, hvad jeg dengang havde lovet, som han sagde, saa antog han, at det kom fra en ydre Paavirkning, at jeg havde båret mig for en større Sagkundskab. Dertil vil jeg bemærke, at jeg ingenlunde havde lovet Noget, men at jeg blot havde sagt, at jeg helst saae det, jeg nævnte. Jeg har fundet mig skuffet i mine Forhaabninger, det tiltaar jeg aabent, og Grunden dertil er, at det viste sig, at Udførelsesmassen i de senere Aar var funten saa betydelig, at denne Plan ikke kunde naas ad denne Lei, men jeg har da søgt at komme omtrent til det samme Formaal ad en anden Lei. Den Hær, som efter det foreliggende Lovforslag vil blive skabt, kommer nemlig til at bestaa af en Del, der er mindre, nemlig Operationshæren; den har stærke Kadrer og en længere Uddannelsesetid og bestaar af ca. 35,000 Kombattanter. Den anden Del er større og har svagere Kadrer, men den har ganske sikkert den store Fordel, at Mandskabet i den ligeledes er uddannet i længere Tid, og den kommer til at bestaa af 55,000 Kombatt-